

132 Novæ Additiones ad D.Covarruvias

ex num. 29. Unde liberè de Beneficiis valet disporere adversus Canonicas constitutiones, modò juri divino, aut naturali non deroget. Azor. d. cap. 26. in princip. Unde obiter infertur quod Pontifex poterit collationem non acceptatam, ad libitum revocare, non refragante prohibitione dicti capituli. *Si tibi absenti, de probend. in 6.* Post acceptancem verò secunda collatio non subsisteret Beneficii non vacantis. Tusch. lit. C, conclus. 429. num. 2. 4. & 6. D.Fraß. sup. cap. 31. num. 47. Verum si Pontifex velleret, posset ex certa scientia absque aliqua causa Beneficium etiam possidenti admettere ex plenitude potestatis, & collatio alteri facta subsisteret, licet hoc licet non fiat. Azor. d. part. 2. lib. 4. cap. 20. cap. 20. vers. Vigesimum quartum, Azeved. in l. 2. num. 10. tit. 14. lib. 4. Recopilat. Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. proœm. §. 1. num. 36. Anton. Gabr. commun. lib. 3. tit. de jur. quæfuso non tollend. conclus. à num. 9. Gom. ad reg. de non tollend. jur. quæfuso. 1. vers. Puarem.

Ex traditis constat, liberum esse Pontifici conferre beneficia sub qualibet conditione, etiam de futuro, modo, ad tempus, alternativè, aut copulativè, quanquam inferioribus Prælatis prohibetur, cap. Pastoralis 42. 7. q. 1. cap. Veniens 5. de fil. presb. Azor. lib. 6. cap. 26. in princ. Vivian. sup. num. 28. Garcia part. 8. cap. 2. in fin. Barbosa collect. cap. 2. n. 8. de prob. in 6.

Ad Num. 3.

Beneficium vacat per obitum illius, cuius est proprium (ita ut licet defunctus Beneficiarius vita restituatur, nullum jus ad illud haberet. Barbosa de pœst. Episc. part. 3. alleg. 57. num. 199. Gonzal. gloss. 15. num. 6. Medicis rati. mors omn. solv. num. 146. Guazzin. de defens. reor. defens. 39. cap. 1. num. 14. D. Fraß. de Reg. patron. Indian. cap. 23. num. 4.) cap. Susceptum 6. de recipit. in 6. cap. Presenti 34. de probend. eod. lib. Lotter. de re Beneficiæ. lib. 1. quæf. 8. num. 19. Barbosa num. 198. Garcia part. 11. cap. 2. num. 1. D. Fraß. cum non paucis num. 1. Quod verum est, quavis Beneficiarius post acceptancem, nondum suscepit possessionem decedat, quia jam jus in re, & proprietatem quæsierat, ut prænotavimus. Garcia part. 4. cap. 2. num. 14. Carol. de Tapia decis. 18. n. 8. D. Fraß. cum aliis n. 2.

Sed si ante acceptancem obeat provisus, per illius mortem non dicitur vacare beneficium, quoniam nunquam obtinuit jus in illo, sed ad ipsum, sicut prædicti num. 2, quod non sufficit ut per mortem inducatur vacatio. Garcia part. 5. cap. 1. num. 549. Barbosa collect. cap. Si tibi absenti, num. 7. de probend. in 6. Gonzal. gloss. 15. §. 2. num. 1. 2. & 6. ubi alii. Ex prælibatis igitur plane deducitur. quod D. Covarruv. hic docuit; nam si Pontifex Beneficium reservatum, ut quia in Curia vacavit, conferat, ita distinguere oportet: aut provisus acceptavit, vel non. Priore casu exprimat reservationem, & collatio ad Ordinarium devolvitur, nec opus est, quod defunctus caperet possessionem. Posteriore iterum idem Pontifex reservationis virtute conferat, cum per mortem provisi non induceretur nova vacatio, sed antiqua cum qualitate reservationis persistit, ac si collatio nulla præcessisset. Sic post alios observat Gonzal. d. n. 6. Tondut. qq. Beneficial. p. 2. cap. 3. §. 2. n. 45. Gratian. discept. cap. 278. n. 28.

Ad Num. 4.

Beneficii Ecclesiastici collatio potest per procuratorem acceptari ad id speciale mandatum habentem; non tamen desideratur individualiter ad tale Beneficium, sat enim est si constituantur procurator generaliter ad Beneficiorum acceptancem. Azor. Institut. Moral. part. 2. lib. 7. cap. 23. in fin. Flamin. de resignat. Benefic. lib. 10. quæf. 8. num. 34. Villalob. commun. opin. tom. 1. lib. 4. tit. 24. num. 15. Barbosa collect. cap. Si tibi absenti, n. 11. de probend. in 6. ubi alii, Rebuff. in praxi benefic. lib. 3. tit. de proc. ad resignat. confit. num. 10. & 11. Garcia de benefic. part. 1. cap. 6. num. 48. ubi quod potest ex mandato ad acceptanda Beneficia, etiam curata, & dignitates admittere Rebuff. sup. n. 12. Nec sufficit mandatum cum libera, Barbosa clausula 35. n. 41. ubi alii.

Ibi: Idem quidem obtinet.

Ad resignationem Beneficii speciale desideratur mandatum. Flamin. lib. 9. cap. 7. num. 9. Rebuff. num. 10. Barbosa tract. de claus. claus. 35. num. 39. Cardoso in Praxi judic. verbo Procurator, num. 40. Tusch. lit. M, conclus. 52. num. 40. Quem procuratorem minor absque curatoris autoritate valet constituerre Vivian. in Praxi jurispatron. lib. 13. cap. 10. num. 47. Regulariter in beneficialibus, ut præsentatione, renunciatione, & aliis, mandatum generale non sufficit, Tusch. num. 39. Barbosa collect. d. cap. Si tibi, num. 13. Gratian. discept. cap. 66. num. 35. In judicio tamen super re spiritali procuratorem cum generali mandato audiendum opinatur Mandofius ad Lap. allegat. 70. verbo Beneficialis, quem refert Gratian. num. 36. ubi quod in praxi Romæ servatur.

Ibi: Illud profecto hac in questione.

Laicus constitui potest procurator ad acceptanda Ecclesiastica Beneficia. Tusch. lit. A, conclus. 69. num. 3. Azor. ubi proximè, Flamin. d. lib. 9. q. 13. num. 19. Rebuff. sup. num. 17. Barbosa collect. cap. 1. num. 3. de procurat. in 6. & regulariter Laicus in spiritualibus procurator admittitur, d. cap. 1. de procurator. Vivian. in Praxi jurispatron. lib. 1. L. cap. 1. num. 1.

Ibi: Nam tñsi Beneficium conferri.

Collatio Beneficii si fiat excommunicato, non tenet, cap. Postulati 7. de Cleric. excommunic. ministris. ubi plenissime plurimis laudatis, Barbosa in collect. quod verum est adhuc si quis minore innodetur excommunicatione. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 58. num. 25. ubi alii. Sed si ille, cui iure Beneficium conferatur, deinde in excommunicationem inciderit, collationem valebit acceptare. Tusch. sup. num. 1. Gonzal. num. 26. Lessius de justit. & iure, lib. 2. cap. 34. num. 118. Azor. lib. 6. cap. 7. vers. Secunda opinio, Garcia de Benefic. part. 7. cap. 13. num. 35. Flamin. de resign. Benefic. lib. 10. q. 8. num. 39. Ricciul. de iure person. extra grem. Eccles. existent. lib. 4. cap. 10. ex n. 1. Barbosa cum pluribus collectan. cap. Postulati, num. 21. de cleric. excomm. ministr. Collatio autem excommunicato per absolucionem non convalescit. Tondut. qq. Beneficial. part. 2. cap. 5. §. 3. num. 2.

Varias Resolut. Lib. III. Cap. XVI. 133

num. 2. D. Covar. in cap. Alma mater, n. 2. versic. Septimò idem respondendum, de sentent. excommun. in 6. & alii apud Barbosam n. 10.

Ibi: At idem esse in excommunicato.

17 Communitum sententiam Præses noster sic intellegit, ut acceptatio subsistat, jus tamen non acquirat in beneficio excommunicatus, donec absolvatur, quia incapax censetur adquirendi rem spiritualem. Cui assentitur Lessius sup. doctissimus P. Suar. de censur. disp. 24. secl. 2. num. 15. quod quidem verius videtur: attamen sustinendo communem, quam probabilem, ac præceptum proficitur Lessius, responder Garcia num. 41. ad objectionem, quod per acceptancem nullum jus quærit excommunicatus, sed per collationem tempore habili factam sub conditione sine qua non, si acceptaverit; & hoc, prædicto consensu per provisum etiam excommunicatum.

Ibi: Proximè dictis accedit.

18 Laicus procurator admittitur ad resignationem Ecclesiastici Beneficii cum speciali mandato. Azor. lib. 7. cap. 20. vers. Tertio queritur. Rebuff. in praxi Benefic. tit. de procur. ad resign. confit. num. 10. Flamin. lib. 9. q. 3. num. 12. Barbosa collect. Clem. ntic. num. 9. de renunciat. Bonacosa commun. opin. lib. 1. tit. 10. num. 14. Vivian. sup. lib. 11. cap. 1. num. 1. Regularis quoque ad acceptandum, vel resignandum Beneficia idoneus censetur procurator, ut Azor. ac Rebuffus observant.

Ad Num. 5.

19 Si quis absque speciali mandato, aut nullo, pro abiente Beneficium acceptet, sequuta provisi ratihabitio retrotrahetur, ita ut jus in Beneficio illi à die acceptanceis acquiratur. Azor. p. 2. cap. 23. in fin. Rebuff. sup. num. 14. nam regulariter, nisi tertio latè inferatur, retrotrahitur ad tempus actus, qui ratificatur, atque mandato æquiparatur, quod singitur ab initio interveniente, de quo latè Card. Tusch. lit. R, conclus. 20. & 21. Barbosa collect. cap. Ratihabitio, de reg. iur. in 6. & alii plures, quos ipse refert axiom. 197. n. 17. quæ locum obtineat etiam in illis actibus, quibus specialiter desideratur mandatum. Tusch. dicta conclus. 20. num. 5. Flamin. de resignat. benefic. lib. 10. q. 8. num. 38. Barbosa in d. collect. num. 13. & in cap. fin. n. 3. de iure iur. in 6. Trentacing. variar. lib. 2. tit. de procur. resol. 9. num. 2.

Ibi: Cum Prælatus Beneficium absenti.

20 Solet in collatione Beneficiorum tempus præfiniri, ut infra illud provisum acceptare teneatur, quo transacto, licebit Episcopo conferre alteri, quod alias agere non posset ante voluntatis declarationem, juxta caput Si tibi absenti, de probend. in 6. de quo sup. num. 4. Inde queritur, si Prælatus conferat absenti Beneficium cum clausula, ut intra duos menses acceptet, & quidam absque sufficiente mandato statim accepte absenti nomine, utrum hic post bimetiæ valeat acceptationem tertii habere ratam? Negativa sententia suadetur ex eo quod ratificatio fieri debet intra terminum præscriptum alicui, qui ratificatur, l. Bonorum 24. ff. rem rat. haber. Anton. Gom. in l. 45.

R 3 Ibi

Tauri, num. 83. Salgad. de Reg. protet. p. 2. cap. 2. num. 67. Villalob. Ærar. commun. opin. lit. R. n. 2. Tiraquel. de retract. lignag. §. 1. gloss. 10. n. 89. Barbosa collectan. cap. Quam sit, num. 11. de elect. in 6. & cum jam præterierit terminus à Prælato concessus, cessat facultas ratificandi, & ita sentire videtur D. Covar. quem pro hac parte laudavit Barbosa n. 12.

Attamen nostri Præsulis mente sedulò perpen- sâ, oppositum est tenendum, quia cum doceat, post diem à Prælato statutam acceptancei, pro- visum acceptantem acquirere Beneficium, nisi alteri sit jam collatum, inficiari nequit, quin & valeat acceptancei nomine suo factam ratam habere; toties enim ratihabitio subsistit, quoties actus, qui ratus habetur, geri posset. Salgad. de retent. Bullar. part. 2. cap. 17. num. 52. vers. Et quad ratificatio, Fachiin. controversial. lib. 8. cap. 61. vers. Fundamentum est. Trentacing. variar. lib. 2. tit. de procurat. resol. 9. num. 6. Igitur qui accepta- re potest, ratificare non prohibetur, ut locus re- trotraktioni sit.

Non refragatur præmissum pro adversa parte 21 fundatum, aliud enim est assignari terminum à jure, vel ab homine, ut post illum jus aliqui competens excludatur, ut in appellative, confirmatione canonica electionis, petitione bonorum possessionis, ac similibus; & aliquid tempus adjicere, ut celerius actus expediatur, vel ob alium finem absque exclusione juris alterius. Priore casu verum est post lapsum diei definiti expirare facultatem ratificandi, quia jam actus ratificandus geri non potest, nec tempus prorogatur per eum, qui mandato legitimo caret. Unde cui agere princi- paliter non licet, nec ratificare licet.

Poteriore casu, cùm scilicet Prælatus certam 22 prefinit diem ad acceptandum, non intendit excludere provisum, sed ad eum acceptandum ci- tius astringit, ac præterea facultatem sibi parat, elapsò termino, conferendi alteri idem beneficium, sicut jam prædicti: & dum collator suo iure non uitit, prīmo provisum sicut acceptare, ita & ratificare acceptancem potest; sed qui repudiavit, potest ponitere, re integra, & acceptare. Barbosa in d. cap. Si tibi absenti, n. 16.

Ad Num. 6.

In Beneficiis qui prior est titulo, potior est 23 jure, nec possessio attenditur ad prælationem, prout adnotavi sup. lib. 2. cap. 19. num. 20. Sed si de prioritate tituli non conget, melior est condi- tio possidentis, et si hic ab Ordinario, & alter à Pontifice impetraverit, cap. Si à Sede 31. de probend. in 6. ubi Barbosa collect. num. 1. & 4. qui plures congerit.

Ibi: Quod si habens collationem.

De Beneficiario administrante ante captam pos- sessionem, vide quæ præmissum sup. num. 2. in fin. In his Indianarum provinciis stipendia, quæ ex regio patrimonio percipiunt Beneficiarii curam animarum habentes, non aliter exsolvuntur nisi de capta possessione constituerit, ut caveretur regio rescripto apud D. Fraß. de Reg. patronat. Indianar. cap. 87. num. 3.

134 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

Ibi: Etiam habentes canonicum titulum.

- ²⁶ Is qui jus in Beneficio legitimè obtinuit, sub poena illius amittendi prohibetur propria autoritate, ac vi actuali capere possessionem. Lefsius de iust. & jure, lib. 2. cap. 34. num. 187. vers. Decimoquarto, Gonza, ad reg. 8. Cancell. glōss. 15. num. 58. Farinac, in praxi, q. 175. n. 64. Pontan. de spol. lib. 1. cap. 9. à num. 91. Garcia part. 11. cap. 10. §. 3. à princ. & alii apud Barbosa collect. cap. Eum qui, num. 3. de prabend. in 6. Ut autem prefata incurrit poena, debet violentia intervenire in eum qui est in possessione, nec sat erit propria autoritate ingredi possessionem, ut tenet Rebuff. de pacif. possess. n. 286, quem refert, ac sequitur Garcia num. 212. qui num. 215. docet, habentem ius ad beneficium, ut haber presentatus, electus, illud amittere si capiat possessionem, aut se ingerat administrationi, quamquam vim non adhibeat. Poenam dicti capituli Eum qui, non incurrit occupans violenter aliquod predium beneficii, in quo jus habet. Barbosa cum aliis ibi, num. 4.

Ibi: Est tamen necessaria.

- ²⁷ Si qui Beneficio Ecclesiastico, violenter spoliatur, competit interdictum Unde vi. Rebuff. in Praxi Benefic. tit. de script. ad Benefic. vac. n. 9. quod verum habet post captam possessionem, alioquin eti titulum obtinuerit Beneficiarius, & administrer, eo remedio uti non valebit, ut docet D. Covar. h̄c; non enim in Beneficio per actus administrationis acquiritur possesso, sed opus est superioris autoritate. Rebuff ubi proxime, lib. 1. cap. 19. de requis. in lit. collat. num. 22. Barbosa ubi nuper, num. 3. in fin. Hoc autem interdictum non datur, nisi civiliter, aut naturaliter possidenti, l. 1. §. Hoc interdictum, & §. Dejicitur, de vi & vi arm. Pichard. in §. Recuperanda num. 6. Inst. de interdict. Donell. lib. 1. cap. 31. Anton. Gom. in l. 45. Tauri, n. 181.

Vers. Secunda igitur.

- ²⁸ Questionis est, an qui obtinuit Beneficii canonum titulum, possit propria autoritate apprehendere possessionem, ut videre est apud Garciam part. 4. cap. 2. ex num. 4. qui pro utraque sententia laudatis pluribus, affirmant tuerit. Negantem amplectitur cum D. Covar. & aliis Barbosa collect. d. cap. Eum qui, num. 6. ubi testatur quod solent literæ expediti exequitoriales, ut provisus per exequorem in Beneficii possessionem inducatur. Contestatur Vivian. in Praxi jurispatron. lib. 13. cap. 2. num. 14. vers. Sed praxis, & num. 5. tradit formam possessionis capienda.

Ad Num. 7.

- ²⁹ Pro enodatione praecedentis controversia sequentes casus D. Covar. distinxit. Primus, cum Praelatus conferens beneficium, habensque facultatem immittendi in actuali possessionem, præstat investituram proviso per pileum, vel signum aliud, & tunc censetur concessa facultas propria autoritate ingrediendi possessionem, modo vacua sit. Rebuff. sup. lib. 1. cap. 23. de miss. in posses. num. 6. Barbosa collect. cap. Auctoritate, num. 3.

Varias Resolut. Lib. III. Cap. XVI. 135

Vers. Oportet tamen prius.

- ³³ Violenter ingredi possessionem Beneficii dicitur, quodā poenam capituli Eum qui, de prabend. in 6. qui renuente, ac contradicente possesso, eam apprehendit, tametsi spoliatus ad resistendum non processerit. Farinac. dicta quast. 175. num. 64.

Vers. Quod si quis lie.

- ³⁴ Qui obtentā sententiā super Beneficio, litteras impletat exequitoriales adversus possidentem, non prohibetur earum virtute possessionem propria capere autoritate, nisi possessor renitur, quem expellere per se victori non licet, etiam si præfata facultas in exequitorialibus concedatur, ut fieri solet Guttier. Canonicar. lib. 1. cap. 4. n. 28. Farinac. d. q. 175. num. 67. & alii plures de præfata agentes apud Garciam de Benefic. part. 6. cap. 5.

Vers. Illud prætermittendum.

- ³⁵ Intrusus est ille, qui absque justo, & legitimo titulo Beneficium Ecclesiasticum occupat, quod pluribus modis contingit, de quibus Rebuff. in Praxi Beneficior. ad regul. de subrogand. colligant. gloss. 4. num. 4. cum seqq. Garcia part. 11. cap. 10. num. 223. Barbosa collect. cap. Cum jam dudum, num. 2. de prabend. Vivian. Prax. jurispatron. lib. 13. cap. 8. num. 109. Tondut. 99. Benefic. part. 1. cap. 17. à num. 8. & part. 2. cap. 1. §. 9. n. 34. Azor. Inst. moral. part. 2. lib. 7. cap. ult. versic. Decimò quartur, apud quos videas quibus poenis afficiatur intrusus, Mafcard. de probat. concl. 937.

Ibi: Constat præterea conclusio.

- ³⁶ Cūm quis, licet falso, credit se jus in Beneficio legitimè obtinuisse, ab intrusionis excessu propter bonam fidem excusat, tametsi violenter possessionem adeperit: sed si sciat se titulo care, intrusus, & violentus possessor habebit.

Ibi: Imò nec erit intrusus.

- ³⁷ Quæritur an intrusus censeatur qui retinet Beneficium post patratum. crimen dignum poena privations? De quo Glossa in cap. Cūm super, de caus. possess. & propriet. Azor. ubi proxime, Rebuff. d. gloss. 4. n. 13. & 14. ubi distinguunt inter delicta, quæ ipso jure privations poenam important, ac cetera, ubi sententiā opus est.

Vers. Tertius casus ex præcedentibus.

- ³⁸ Disquiritur, num qui jus in Beneficio obtinuit, si propria autoritate possessionem vacantem ingreditur, aliquam poenam arbitrio judicis mereatur: Et nullam illi interrogandam esse, sentient plerique, qui tenent fas esse habent canonum titulum capere per se actuali possessionem, in qua nullus reperitur. Eos congesit Garcia part. 4. cap. 2. num. 6. sed questionis resolutionem inferius cum D. Covar. subjiciam.

Ad Num. 9.

- Postquam Beneficium acceptatione quæsumus ⁴¹ est, procurator ex mandato generali valet illius apprehendere possessionem, ut D. Covar. viderit. Verum quod speciale desideretur, observant Vivian. d. cap. 2. num. 3. Ricc. Prax. Archiepisc. Neap. decif. 189. num. 194. Barbosa collect. cap. Si tibi absenti, num. 14. de prabend. in 6. Flamin. de resignat. Beneficior. lib. 10. quast. 6. num. 13. nec sufficiet generali cum libera. Barbosa class. 35. num. 28. sed necesse non est singulare ad capiendum certi beneficij possessionem. Barbosa d. n. 14. Haec posterior opinio roboratur ex eo, quod in beneficialibus indistincte mandatum speciale requiratur. Tusch. lit. M. concl. 52. n. 39. Barbosa in d. cap. Si tibi, n. 13. Gratian. discept. cap. 66. n. 35.

Ad Num. 10.

- Per investituras, quæ fieri solet per annuli, ⁴² aut pilei impositionem, possesso Beneficij non adquiritur